
***Кримінальний процес та криміналістика;
судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність***

УДК 343.140.02

DOI 10.33244/2617-4154.2(23).2026.294-303

І. А. Демченко,

*викладач кафедри кримінального права та процесу
Навчально-наукового інституту права,
Державний податковий університет*

I. A. Demchenko,

*lecturer of the Department of Criminal Law and Process
of the Educational and Scientific Institute of Law,
State Tax University*

email: i.a.demchenko@dpu.edu.ua

ORCID 0009-0001-6730-8830;

М. А. Нестерюк,

*викладач кафедри кримінального права та процесу
Навчально-наукового інституту права,
Державний податковий університет*

M. A. Nesteriuk,

*lecturer of the Department of Criminal Law and Process
of the Educational and Scientific Institute of Law,
State Tax University*

email: m.a.nesteriuk@dpu.edu.ua

ORCID 0009-0002-0555-4101

**ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ НЕДОПУСТИМОСТІ
ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ
З УРАХУВАННЯМ ОСОБЛИВОГО РЕЖИМУ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Ця робота ліцензується відповідно до [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

© Демченко І. А., Нестерюк М. А., 2026

CERTAIN PROBLEMS OF INADMISSIBILITY OF EVIDENCE IN CRIMINAL PROCEEDINGS TAKING INTO ACCOUNT THE SPECIAL REGIME OF CRIMINAL PROCEEDINGS UNDER MARTIAL LAW

Сучасні реалії агресивної війни та запровадження правового режиму воєнного стану зумовили зміни кримінальних процесуальних норм. Виклики воєнного часу та потреба в швидкому реагуванні на кримінальні правопорушення призвели до спрощення процедури досудового розслідування, що знайшло своє відображення в статті 615 Кримінального процесуального кодексу України. У таких умовах органи дізнання та досудового слідства вимушені балансувати між дотриманням прав людини та потребою в швидкому та ефективному розслідуванні кримінальних правопорушень. Коли звичний порядок досудового розслідування (санкція суду на проведення слідчих дій, участь понятих під час обшуку, сприйняття судом показів наданих виключно під час судового розгляду) вимушено замінюють іншими альтернативами, постає запитання: де проходить межа між «вимушеною потребою» та порушенням права на справедливий суд? Визнання доказів, здобутих з порушеннями традиційних кримінально-процесуальних процедур, раніше було звичним способом відновлення порушених прав людини «*restitutio in integrum*» (відновлення настільки, наскільки це можливо, попереднього юридичного стану, який заявник мав до порушення Конвенції). Проте в умовах сьогодення такий механізм потребує переосмислення, щоб не допустити безкарності за тяжкі злочини з тим, щоб кожен, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, а жоден невинуватий не був обвинувачений та засуджений.

Ця стаття розкриває критерії допустимості доказів, здобутих за особливого режиму кримінального провадження в умовах воєнного стану. Аналізується співвідношення доктрини «плодів отруєного дерева» та винятків з неї на основі правових позицій Верховного Суду США, Європейського суду з прав людини та судової практики Верховного Суду, напрацьованої в сучасних умовах війни. Досліджується критерій «істинності» порушення прав людини під час збирання доказів і його вплив на визнання доказів обмежено допустимими чи не допустимими взагалі. Надається правова оцінка «об'єктивної неможливості» здійснення своїх повноважень слідчим суддею в умовах воєнного стану та функціональної заміни слідчого судді прокурором. У статті пропонується застосування моделі делегування повноважень слідчого в зонах ведення бойових дій оперативним підрозділам як баланс між потребою в швидкому та ефективному проведенні досудового розслідування та належним суб'єктом збирання доказів. Такий підхід допоможе поєднати оперативність проведення слідчих дій в умовах воєнного стану та забезпечення базових прав і свобод людини. Усе це може слугувати вагомим інструментом зміцнення верховенства права в період збройної агресії проти України.

Ключові слова: критерії допустимості доказів, стаття 615 Кримінального процесуального кодексу України, плоди отруєного дерева.

The modern realities of aggressive war and the introduction of the legal regime of martial law have led to changes in criminal procedural norms. The challenges of wartime and the need for a quick response to criminal offenses have led to a simplification of the pre-trial investigation procedure, which is reflected in Article 615 of the Criminal Procedure Code of Ukraine. In such conditions, the bodies of inquiry and pre-trial investigation are forced to balance between respect for human rights and the need for a quick and effective investigation of criminal offenses. At a time when the usual procedure for pre-trial investigation (court sanction for investigative actions, participation of witnesses during the search, acceptance by the court of evidence provided exclusively during the trial) is being forcibly replaced by other alternatives, the question arises: where is the line drawn between «forced necessity» and a violation of the right to a fair trial? The admission of evidence obtained in violation of traditional criminal procedural procedures was previously a common way of restoring violated human rights «restitutio in integrum» (restoring, as far as possible, the previous legal status that the applicant had before the violation of the Convention). However, in today's conditions, such a mechanism needs to be reconsidered in order to prevent impunity for serious crimes, so that everyone who committed a criminal offense is held accountable to the extent of their guilt, and no innocent person is accused and convicted. This article reveals the criteria for the admissibility of evidence obtained under the special regime of criminal proceedings under martial law. The correlation of the «fruit of the poisoned tree» doctrine and its exceptions is analyzed based on the legal positions of the US Supreme Court, the European Court of Human Rights, and the case law of the Supreme Court of Ukraine, developed in modern war conditions. The criterion of «materiality» of human rights violations during evidence collection is studied, and its impact on recognizing evidence as limitedly admissible or not admissible is studied. A legal assessment of the «objective impossibility» of exercising one's powers by an investigating judge in martial law conditions and the functional replacement of an investigating judge by a prosecutor is provided. The article proposes the application of a model of delegating investigatory powers in combat zones to operational units as a balance between the need for a quick and effective pre-trial investigation and the proper subject of evidence collection. Such an approach will help to combine the efficiency of investigative actions in martial law conditions and the provision of basic human rights and freedoms. All this can serve as a significant tool for strengthening the rule of law during the period of armed aggression against Ukraine.

Key words: *admissibility of evidence, Article 615 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, fruits of the poisoned tree.*

Постановка проблеми. Наразі триває вже четвертий рік правового режиму воєнного стану в Україні та четвертий рік дії Закону України від 14 квітня 2022 року № 2201-IX «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо вдосконалення порядку здійснення кримінального провадження в умовах воєнного стану», яким, зокрема, доповнено Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК України) спеціальним розділом XI¹ із ключовою статтею 615 про особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану. Однак питання застосування ст. 615 КПК України в контексті допустимості доказів мало вивчене науковцями. З одного боку, положення ст. 615 КПК

Демченко І. А., Нестерюк М. А. Окремі проблеми недопустимості доказів у кримінальному процесі з урахуванням особливого режиму кримінального провадження в умовах воєнного стану

спрощує процес зібрання доказів та проведення слідчих дій, але з іншого – через відсутність достатньої практики застосування положень статті, а також їх зловживання, призводить до безлічі правових та процесуальних порушень, що є наслідком визнання доказів, зібраних під час досудового розслідування, недопустимими з подальшими наслідками для кримінального процесу.

Ще однією проблемою є питання збирання доказової бази вчинених кримінальних правопорушень в безпосередній близькості до зони бойових дій, що, з одного боку, створює небезпеку для життя і здоров'я слідчого, а з іншого – може зашкодити якості зібраних доказів або їх допустимості з погляду кримінального процесуального права.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями аналізу застосування ст. 615 КПК України займалися такі науковці, як І. Гловюк, яка першою системно дослідила процесуальний потенціал ч. 11 ст. 615 КПК України, показавши, що «польовий» допит потерпілих і свідків у зоні бойових дій є допустимим доказом за умови відеофіксації та можливості перехресного допиту в подальшому судовому засіданні [1, с. 143], І. Зінковський, який розкрив алгоритм застосування ст. 615-1 КПК України, яка дає змогу відновлювати втрачені матеріали справи з цифрових копій і резервів ЄРДР. Дослідник довів, що така процедура відповідає вимогам практики ЄСПЛ щодо «належного збереження доказів». М. Погорецький запропонував комплексну процесуальну модель для кримінальних проваджень воєнного часу, яка забезпечує оперативність слідчих дій без порушення базових прав людини. М. Стоянов разом з О. Торбасом досліджували нові критерії допустимості доказів у кримінальному процесі [2]. С. Бережний досліджував питання допустимості доказів у кримінальному процесі. О. Толочко в своєму дослідженні визначив критерії допустимості доказів [3, с. 187–196], однак вони не повною мірою адаптовані до умов воєнного стану.

Незмінною в дослідженні допустимості доказів залишається Доктрина «плодів отруєного дерева», науковим вивченням якої займалися такі вчені, як І. Беспалько, Я. Верещака та О. Яновська.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на численні дослідження проблеми допустимості доказів у кримінальному процесі, досі залишаються не вирішеними такі питання: а) як визначається критерій «істотного порушення прав та свобод людини», що є вирішальним для визнання доказів недопустимим у кримінальному судочинстві; б) як застосування положень ст. 615 КПК впливає на допустимість / недопустимість доказів; в) як визначається «об'єктивна неможливість» здійснення своїх повноважень слідчим суддею та як взагалі воєнний стан впливає на можливість виконання своїх процесуальних повноважень судом, сторонами та іншими учасниками кримінального провадження в звичайному кримінально-процесуальному порядку. Ці питання тільки починають набувати своє відображення в судовій практиці та в деяких наукових дослідженнях через відносно невеликий проміжок часу з моменту введення воєнного стану та внесення відповідних змін до Кримінального процесуального кодексу України.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Беручи до уваги перспективу обґрунтування обвинувачення в Міжнародному кримінальному суді (далі – МКС) та майбутньому спецтрибуналі, вирішення поставлених у цій статті завдань є актуальним

Демченко І. А., Нестерюк М. А. Окремі проблеми недопустимості доказів у кримінальному процесі з урахуванням особливого режиму кримінального провадження в умовах воєнного стану

на сьогодні для органів досудового розслідування України в контексті процесуально-правильного документування кримінальних правопорушень та створення беззаперечної доказової бази. Завдання цієї статті полягає в розробці чітких критеріїв для суддів щодо оцінки доказів, отриманих в умовах бойових дій, оскільки це критично важливо для забезпечення невідворотності покарання за вчинені кримінальні правопорушення у воєнний час, а також мінімізації випадків визнання доказів недопустимими на стадії судового розгляду. Важливо визначити, які саме елементи допустимості доказів є абсолютними (непорушними), а які можуть бути модифіковані без втрати юридичної сили доказової бази.

Метою статті є окреслення не вирішених раніше аспектів проблеми допустимості доказів у кримінальному процесі України, які набули особливої актуальності в умовах воєнного стану та змін до Кримінального процесуального кодексу України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Найбільшою новелою кримінального процесуального законодавства періоду воєнного стану стали нові механізми досудового розслідування, впроваджені ст. 615 КПК України, згідно з якими в разі неможливості виконання слідчим суддею своїх повноважень вони переходять до керівника відповідного органу прокуратури. Це фактично змінює традиційну систему стримувань і противаг, де незалежний суд мав би бути «арбітром» між сторонами захисту та обвинувачення.

Згідно з кримінально-процесуальним правом слідчий суддя є гарантом дотримання прав людини під час досудового розслідування. Коли його повноваження, як-от надання дозволу на обшук, санкціонування негласних слідчих (розшукових) дій, перебирає на себе прокурор, виникає ризик порушення принципу «*nemo iudex in causa sua*» (ніхто не може бути суддею у власній справі).

Орієнтиром для національних судів під час оцінювання справедливості кримінального процесу загалом є практика Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) та міжнародні стандарти. Так, у справі «*Schiesser v. Switzerland*», [13] та наступних рішеннях, наприклад, «*Medvedyev and Others v. France*» [14], ЄСПЛ наголошував, що посадова особа, яка уповноважена приймати рішення про обмеження прав людини, повинна бути «юридично незалежною від виконавчої влади та сторін». Оскільки прокурор у кримінальному процесуальному праві України є стороною обвинувачення, то його повноваження, передбачені в ст. 615 КПК України, мають бути винятковими. Ключовим чинником допустимості доказів у цьому випадку має бути обґрунтування «об'єктивної неможливості» звернутись за санкцією до слідчого судді. У такому разі, перебираючи на себе повноваження слідчого судді, прокурор у своїй постанові має не просто посилатися на факт воєнного стану, а детально описувати об'єктивні обставини, що унеможливають звернення до суду, як-от: ведення бойових дій у конкретній місцевості, припинення роботи суду, відсутність електроенергії та інтернету або фізична загроза життю учасників процесу. Доцільно розглядати прокурорський нагляд у цьому випадку не як заміну суду, а як «тимчасовий екстрений захід». У такому разі для забезпечення допустимості доказів критично важливо, щоб прокурор діяв у межах суворой субсидіарності: якщо слідчий суддя виконує свої повноваження – прокурор не має права видавати санкції.

Щодо інших аспектів допустимості доказів, на думку О. Толочка, до них належать такі: 1) доказ повинен бути отриманий належним суб'єктом; 2) доказ повинен бути отриманий із належного джерела; 3) доказ повинен бути отриманий із дотриманням належної правової процедури; 4) доказ не повинен бути отриманий на підставі неприпустимого доказу; 5) доказ повинен містити дані, походження яких відомо і які можуть бути перевірені; 6) сила доказу, який перевіряється, не повинна перевищувати небезпеку несправедливого упередження [3, с. 187–196]. Однак дотримання цих вимог дещо ускладнюється, а іноді й унеможливується в умовах активних бойових дій, тому постало питання пошуку балансу між ефективністю досудового розслідування кримінальних проваджень та недопущення процесуального свавілля (легітимна мета).

Так, серед суттєвих проблем, з якими стикаються слідчі, здійснюючи досудове розслідування на території наближеної до зони бойових дій, є отримання доказу належним суб'єктом, із належного джерела та із дотриманням належної правової процедури. Як приклад, можна розглянути банальний випадок: розпочате досудове розслідування на підставі повідомлення про зникнення безвісти військовослужбовця, кримінальне провадження відкрите за ч. 1 ст. 115 Кримінального кодексу України. Пізніше в зоні ведення бойових дій військовослужбовцями України було виявлено автомобіль, що був у користуванні зниклого безвісти. Слідчий має оглянути цей автомобіль для встановлення обставин кримінального провадження та збирання відповідних доказів. Законодавець значно спростив процедуру огляду житла чи іншого володіння особи, що, відповідно до положень ст. 615 КПК України, проводиться без залучення понятих, якщо це є об'єктивно неможливим або пов'язано з потенційною небезпекою для їхнього життя чи здоров'я. Однак у такому разі хід та результати проведення огляду в обов'язковому порядку фіксуються доступними технічними засобами через здійснення безперервного відеозапису. Проте в такому кейсі місцезнаходження виявленого автомобіля унеможливує навіть доступ до нього у зв'язку з питань безпеки. У цьому разі мають бути розроблені інші законні процесуальні механізми збирання та фіксації доказів в умовах воєнного стану.

Законодавець наділив слідчих органів досудового розслідування повноваженнями доручати проведення слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій відповідним оперативним підрозділам [5, ст. 40]. До таких підрозділів, відповідно до ст. 41 КПК України, належать, зокрема, оперативні підрозділи органів Національної поліції України, органів безпеки, Державного бюро розслідувань та Державної прикордонної служби України. Ці підрозділи уповноважені проводити слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії в кримінальному провадженні за письмовим дорученням слідчого, дізнавача чи прокурора. У такому випадку співробітник оперативного підрозділу користується повноваженнями слідчого. Застосування механізму делегування повноважень слідчого, на нашу думку, не буде суперечити принципам отримання доказу належним суб'єктом та із дотриманням належної правової процедури. Беручи до уваги той факт, що виконання будь-яких завдань у зоні ведення бойових дій потребує спеціальної підготовки, створення спеціальних воєнних слідчо-оперативних груп, які б займалися збиранням доказів у місцях ведення бойових дій, стає викликом для нашої держави та полем для майбутніх наукових досліджень.

Ще одним критерієм визнання доказів недопустимими є отримання їх внаслідок істотного порушення гарантованих прав і свобод людини. Так, законодавець вказує на обов'язок враховувати в разі оцінювання доказів «істотність» порушення прав учасників кримінального провадження, однак саму категорію «істотність» законодавець водночас не пояснює. Правозастосувачі в такому разі мають аналізувати ч. 2 та 3 ст. 87 КПК України, де наводяться приклади таких порушень, та порівнювати істотність порушених прав у вказаних правових положеннях з обставинами кожного конкретного кримінального провадження. Відповідно, відсутність легального тлумачення істотності порушених прав значно ускладнює процес правозастосування в разі оцінювання доказів [2, с. 126]. За відсутності достатнього законодавчого визначення певного питання варто звертатися до судової практики. Так, Верховний Суд визначив, що в кожному конкретному випадку суд, оцінюючи допустимість певного доказу, повинен враховувати істотність допущених порушень кримінального процесуального закону та важливість кожного доказу для встановлення обставин кримінального провадження [6]. Суд неодноразово вирішував, що не будь-яке формальне недотримання вимог кримінального процесуального закону зумовлює недопустимість доказу. Закон зобов'язує суд визначити допустимість доказу з урахуванням того, чи було допущено порушення КПК України істотним та як воно перешкоджало забезпеченню та реалізації прав і свобод особи [8]. Крім того, якщо доказ визнається недопустимим на підставі частини 1 ст. 87 КПК України, варто зазначити, наслідком порушення якого саме фундаментального права або свободи стало отримання цього доказу з посиланням на норми Конституції України та/або міжнародних договорів, якими гарантуються ці права і свободи, і має обґрунтувати, чому він вважає порушення фундаментального права або свободи настільки істотним, щоб зумовити визнання доказу недопустимим [7]. За наявності процесуальних порушень порядку отримання доказів визнавати їх недопустимими потрібно лише тоді, коли вони: прямо та істотно порушують права і свободи людини; та/або надають підстави для сумнівів у достовірності отриманих фактичних даних, які не видалося за можливе усунути в ході судового розгляду [9].

М. М. Стоянов і О. О. Торбас винайшли нову модель визнання доказів недопустимими: «неналежна процедура + істотність порушених прав АБО сумніви щодо достовірності доказів = недопустимий доказ» [2, с. 128]. На нашу думку, така модель заслуговує на належну увагу.

Критерій недопустимості «похідних доказів» здобутих завдяки інформації, отриманій унаслідок істотного порушення прав та свобод людини, яку в доктрині кримінального процесу називають «плоди отруєного дерева», також може застосовуватись в наслідок недопустимості доказу-першоджерела, здобутого за правилами ст. 615 КПК України. Однак варто враховувати, що із Доктрини заборони використання «плодів отруєного дерева» також є винятки. До таких винятків, зокрема, належать такі правила: «нешкідливої помилки», «очищення від бруду», «неминучого виявлення» та «незалежного джерела».

Правило «нешкідливої помилки» вперше описане в рішенні Верховного Суду США в справі *Charman v. California* (1967). Як зазначено в рішенні, правило нешкідливої конституційної помилки слугує досить корисній меті, оскільки блокує скасування обвинувальних вироків за незначні помилки чи недоліки, які мають невелику, якщо

Демченко І. А., Нестерюк М. А. Окремі проблеми недопустимості доказів у кримінальному процесі з урахуванням особливого режиму кримінального провадження в умовах воєнного стану

взагалі мають, ймовірність змінити результат судового розгляду [10]. Оскільки така помилка не могла істотно вплинути на результат судового розгляду, то вона, на нашу думку, тісно переплітається з критерієм «істотної шкоди» правам людини, визначеним у національному законодавстві.

Виняток з доктрини заборони використання «плодів отруйного дерева», що має умовну назву «очищеної плями» («очищення від бруду»), був застосований у справі № 1-27/10, провадження № 13-22зв020. Він застосовується у випадку, якщо стався розрив причинно-наслідкового ланцюга, що веде від незаконних методів розслідування до засудження заявника, а також у випадку застосування компенсаторних процесуальних механізмів захисту порушених прав [4].

Правило «неминуче виявлення» застосовується в разі, якщо обвинувачення може довести, спираючись на переважну кількість доказів, що інформація зрештою або неминуче була б виявлена законним способом, тоді обґрунтування стримування має настільки мало підстав, що докази потрібно прийняти. Мета правила неминучого розкриття інформації полягає в тому, щоб запобігти скасуванню обвинувальних вироків, які були б отримані без неправомірних дій поліції [10].

Доктрина «незалежного джерела», яка дозволяє допуск доказів, виявлених засобами, повністю незалежними від будь-якого конституційного порушення, заснована на обґрунтуванні того, що інтерес суспільства у стримуванні незаконних дій поліції та суспільний інтерес у тому, щоб присяжні отримували всі докази злочину, належним чином збалансовані, ставлячи поліцію в таке саме, а не гірше, становище, в якому вона була б, якби не було помилки чи неправомірних дій поліції [10]. Це правило набуло своє відображення і у практиці Верховного Суду, який зазначав, що оцінювати з погляду допустимості можна лише докази, тобто фактичні дані, на підставі яких встановлюються наявність чи відсутність фактів та обставин, важливих для ухвалення рішення, а не саме по собі джерело доказів. Самі собою процесуальні рішення, як-от постанови й доручення, ухвалені під час досудового розслідування, судові рішення, витяги з ЄРДР, а також змагальні документи (клопотання, заяви, скарги тощо), не можуть оцінюватися з погляду допустимості, оскільки не є доказами у значенні статті 84 КПК України. [11] Крім того, Суд уже зазначав, що визнання недопустимим доказу, наданого стороною з метою доведення певної обставини, не вилучає доведення цієї обставини іншими доказами, отриманими з джерела, незалежного від недопустимого доказу [12]. Верховний Суд неодноразово у своїх рішеннях зазначав, що встановлення лише факту порушення порядку отримання доказів не повинне тягнути за собою автоматичне визнання доказів недопустимими [7].

Висновки. Аналізуючи особливий режим досудового розслідування в умовах воєнного стану, можна прийти до висновку, що прокурор тимчасово перебирає на себе функції слідчого судді. Таке розширення повноважень в умовах агресивної війни є виправданим кроком для забезпечення невідворотності притягнення до відповідальності винних осіб. Проте, з іншого боку, така модель несе ризики для справедливості процесу загалом. Для того щоб мінімізувати ці ризики, прокурори мають забезпечувати максимальну прозорість та обґрунтування своїх рішень, а суди під час оцінювання допустимості

доказів, здобутих таким способом, – оцінювати пропорційність між втручанням у права людини в умовах крайньої потреби та досягненням «легітимної мети». Будь-яке відхилення від звичайних процедур, як крайня міра, має бути обмеженою в часі та просторі (тільки в місцях ведення бойових дій). Водночас запровадження особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного стану не повною мірою вирішує питання, що постають перед слідчими в умовах війни. Створення інституту спеціальних воєнних слідчо-оперативних груп може стати практичним рішенням, яке встановить баланс між швидким фіксуванням слідів кримінальних правопорушень, де це небезпечно для життя, та збиранням доказової бази, яка буде визнана допустимою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Погорецький М. А. Кримінальний процесуальний кодекс України в умовах воєнного стану: новели, ефективність і виклики правам людини. *Аналітично-порівняльне правознавство* : електронне наукове видання. 2025. Том 3, № 3. DOI : <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.3.22> ; URL : <https://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/334693/323648>
2. Стоянов М. М., Торбас О. О. «Нові» критерії допустимості доказів у кримінальному процесі. *Науковий юридичний журнал*. 2021. № 13/2021. DOI : <https://doi.org/10.32847/ln.2021.13.18> ; URL : https://legalnovels.in.ua/journal/13_2021/21.pdf (дата звернення: 26.04.2026).
3. Толочко О. Гуманізація доказування у кримінальному провадженні. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2014. № 4. 196 с. URL : <http://www.chasopysnapu.gp.gov.ua/ua/pdf/4-2015/tolochko.pdf>
4. Яновська О. Доктрина заборони використання «плодів отруйного дерева» та винятки з неї: судова практика Великої Палати Верховного Суду в кримінальних провадженнях / Судово-юридична газета. 2020. 30 листопада. URL : <https://supreme.court.gov.ua/supreme/pres-centr/zmi/1031589/>
5. Кримінальний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
6. Постанова Верховного Суду від 25.09.2018, справа № 210/4412/15-к. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/76859981>
7. Постанова Верховного Суду від 08.10.2019, справа № 639/8329/14-к. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/85238893>
8. Постанова Верховного Суду від 01.12.2020, справа № 318/292/18. URL : <http://reyestr.court.gov.ua/Review/93438380>
9. Постанова Верховного Суду від 01.11.2022, справа № 344/2995/15-к. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107677460>
10. Decision U. S. Supreme Court in case of Nix v. Williams (1984) 467 U. S. 431. URL : <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/467/431/>
11. Постанова Верховного Суду від 13.06.2023, справа № 520/2703/17. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/111871748>

Демченко І. А., Нестерюк М. А. Окремі проблеми недопустимості доказів у кримінальному процесі з урахуванням особливого режиму кримінального провадження в умовах воєнного стану

12. Постанова Верховного Суду від 13.05.2025, справа № 520/2703/17. URL : <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127463872>
13. Case of Schiesser v. Switzerland № 7710/76. The European Court of Human Rights, Strasbourg. 04.12.1979. URL : <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57573>
14. Case of Medvedyev and others v. France № 3394/03. The European Court of Human Rights, Strasbourg. 29.03.2010. URL : <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-97979>

Дата надходження 30.04.2026

Дата прийняття 12.05.2026

Дата рекомендації 28.05.2026

Дата публікації 30.06.2026